

Nr 93

Av herr **Sundin**, angående kärnvapenfrågan.

(Lika lydande med motion nr 128 i Andra kammaren)

Ett kärnvapenkrig är ett fruktansvärt perspektiv, som väcker oro hos alla folk. Stormakterna, som är utrustade med kärnvapen, synes intensivt fortsätta strävandena att ytterligare utveckla dessa vapens förstörelseförmåga. Försöken att få till stånd en allmän överenskommelse om att kärnvapen inte skall komma till användning har hittills inte kunnat föras till positivt resultat. I ett par sammanhang har dock Förenta Nationernas generalförsamling gjort uttalanden, som kan uppfattas som betydelsefulla steg på vägen till avskaffande av kärnvapen.

Förenta Nationernas generalförsamling antog sålunda under sin session i höstas en resolution i kärnvapenfrågan, där det heter bl. a.:

Generalförsamlingen

1. uppmanar alla stater, särskilt de stater som för närvarande innehar kärnvapen, att på allt sätt anstränga sig för att säkerställa slutförandet av en internationell överenskommelse innehållande bestämmelser under vilka kärnvapenmakterna utfäster sig att inte lämna ifrån sig kontrollen över kärnvapen eller att förmedla den information som behövs för dessa vapens framställning till stater som ej innehar sådana vapen samt bestämmelser under vilka stater som ej innehar kärnvapen skulle utfästa sig att icke framställa eller på annat sätt förvärva kontroll över sådana vapen;

2. kräver att alla stater samarbetar för dessa målsättningar.

I den samtidigt antagna resolutionen i fråga om den s. k. Undén-planen har generalförsamlingen uttalat sin övertygelse att alla åtgärder bör vidtagas som kan hindra kärnvapnens ytterligare spridning.

I sammanhanget kan även erinras om att den amerikanske vetenskapsmannen Linus Pauling den 16 februari 1961 till FN:s generalsekretariat överlämnade en appell med syfte att hejda kärnvapnens spridning. Appellen stöddes av kända personer från 40 länder, bl. a. av ett 30-tal professorer och docenter vid svenska universitet och högskolor.

Framställning eller förvärv på annat sätt av kärnvapen för det svenska försvaret skulle inte stå i samklang med andemeningen med de ovannämnda FN-resolutionerna. Å andra sidan står det givetvis klart, att beslut i denna fråga inte kan fattas i nuvarande läge. Sveriges försvarskraft skulle givetvis öka genom atombeväpning. Man måste räkna med att den militärpolitiska utvecklingen i världen blir sådan att anskaffande av taktiskt atomvapen för

vårt försvar kan bli en nödvändighet. Denna fråga kan givetvis inte upptagas till definitivt avgörande förrän linjerna i den nu pågående militärpolitiska utvecklingen i världen klarnat.

Även om det sålunda måste stå klart att vårt land kan tvingas att anskaffa kärnvapen, är det dock angeläget att strävandena målmedvetet inriktas på en sådan utveckling att kärnvapen icke skall behöva ifrågakomma. De intentioner som i detta avseende kännetecknar den svenska försvarspolitikerna måste anses vara av stor betydelse för utvecklingen i andra länder som befinner sig i samma läge som Sverige, liksom också över huvud taget för strävandena att få till stånd en överenskommelse om förbud mot kärnvapen.

I 1957 års ÖB-utredning angavs anskaffningen av kärnvapen som den viktigaste åtgärden för att motverka en alltför kraftig minskning av försvarets effekt i förhållande till en angripare. I de riktlinjer för krigsmaktens utveckling som framlades i nämnda utredning förutsattes att kärnvapen bör tillföras vårt försvar. Den nya ÖB-utredning som för kort tid sedan framlagts har samma inriktning i frågan, nämligen att kärnvapen bör tillföras vårt försvar. Denna inställning, som sålunda synes ha ungefär samma förankring som tidigare, måste emellertid sägas ge en felaktig bild av den målsättning, som vi på grundval av de ovannämnda FN-resolutionerna i nuvarande läge måste ha för vår försvarspolitik. Det synes därför angeläget, att riksdagen genom ett uttalande understryker, att målsättningen för vår försvarspolitik i nämnda avseende skall vara att kärnvapen inte skall tillverkas eller på annat sätt förvärvas för vårt försvar.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen med beaktande av att den militärpolitiska utvecklingen kan nödvändiggöra kärnvapen för vårt försvar måtte uttala att som målsättning för försvarspolitikerna dock skall gälla att framställning eller förvärv på annat sätt av kärnvapen för vårt försvar icke skall ske.

Stockholm den 24 januari 1962

Sven E. Sundin